

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยคัดสรรที่มีความสัมพันธ์กับความผาสุกทางจิตวิญญาณของหญิงวัยรุ่นที่ทำแท้งผิดกฎหมาย โดยทำการศึกษาผู้ป่วยหญิงวัยรุ่นที่ทำแท้งผิดกฎหมาย ที่เข้ารับการรักษาใน โรงพยาบาลของรัฐ ในจังหวัดสมุทรปราการจำนวน 6 แห่ง ภายหลังแท้งบุตร

ลักษณะประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรเป้าหมายในการศึกษาครั้งนี้คือ หญิงวัยรุ่นที่ทำแท้งผิดกฎหมายที่เข้ารับรักษา ภายหลังแท้งในหอผู้ป่วยนรีเวชกรรม โรงพยาบาลของรัฐ ในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 6 แห่ง ได้แก่ 1) โรงพยาบาลสมุทรปราการ 2) โรงพยาบาลบางบ่อ 3) โรงพยาบาลบางพลี 4) โรงพยาบาลบางจาก 5) โรงพยาบาลพระประแดง 6) โรงพยาบาลพระสมุทรเจดีย์สวาทยานนท์ ซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน เนื่องจากระบบทะเบียนสถิติยังไม่สามารถให้ข้อมูลได้อย่างชัดเจน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่าง แบบเจาะจงตามคุณสมบัติ โดยกำหนดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างมีดังนี้

1. หญิงวัยรุ่นที่ทำแท้งผิดกฎหมายอายุ 11-19 ปี
2. มีสติสัมปชัญญะดี
3. สื่อสารภาษาไทยได้ชัดเจน
4. สมัครใจเข้าร่วมเป็นกลุ่มตัวอย่างในการทำวิจัย

การคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง กำหนดตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ตามสถิติสหสัมพันธ์ของ เพียร์สันที่กำหนดว่า 1 ตัวแปรอิสระต้องการ กลุ่มตัวอย่าง 30 คน (Polit & Hungler, 1999) ดังนั้น ในงานวิจัยนี้มี 4 ตัวแปรอิสระ จึงต้องการกลุ่มตัวอย่าง อย่างน้อย 120 คน ดังนั้น กลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เท่ากับ 120 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย อายุ ลำดับที่ของการตั้งครรภ์ อาชีพ จำนวนบุตร ระดับการศึกษา สถานภาพชีวิตคู่ ลักษณะครอบครัว อาชีพ รายได้ของหญิงวัยรุ่น

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยที่เป็นมูลเหตุของการทำแท้งและวิธีการทำแท้ง ประกอบด้วย สาเหตุที่ทำให้หญิงวัยรุ่นตัดสินใจทำแท้ง ผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำแท้ง ผู้ช่วยเหลือหรือให้ข้อมูลในการทำแท้ง วิธีการทำแท้ง และภาวะแทรกซ้อนที่เกิดขึ้นจากการทำแท้ง

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามวัดการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยดัดแปลงมาจากแบบสอบถามวัดการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว ของ ลอนนี, มิเชล และมาร์วิน (Lonnie, Michael, & Marvin, 2004) ประกอบด้วย ข้อคำถามจำนวน 5 ข้อ วัดแรงสนับสนุนทางสังคมที่ได้รับจากครอบครัว ลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า แต่ละข้อคำตอบมีให้เลือก 3 ระดับดังนี้

ระดับคะแนน 3 หมายถึง ได้รับการสนับสนุนตามข้อความนั้นมากที่สุด

ระดับคะแนน 2 หมายถึง ได้รับการสนับสนุนตามข้อความนั้นบ้าง

ระดับคะแนน 1 หมายถึง ไม่ได้รับการสนับสนุนตามข้อความนั้นเลย

การแปลผล

คะแนนรวมการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวมีได้ตั้งแต่ 5-15 คะแนน คะแนนรวมที่สูงแสดงว่าได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวสูง ส่วนคะแนนรวมที่ต่ำ แสดงว่าได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวต่ำ

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามวัดแรงสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยดัดแปลงมาจากแบบสอบถามวัดแรงสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน ของ เชอ โบนี และสตีวาส (Sherbourne & Stewart, 1991) ประกอบด้วย ข้อคำถามจำนวน 19 ข้อ ลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า แต่ละข้อคำตอบมีให้เลือก 5 ระดับดังนี้

ระดับคะแนน 5 หมายถึง ได้รับการสนับสนุนตามข้อความนั้นตลอดเวลา

ระดับคะแนน 4 หมายถึง ได้รับการสนับสนุนตามข้อความนั้นค่อนข้างบ่อย

ระดับคะแนน 3 หมายถึง ได้รับการสนับสนุนตามข้อความนั้นนาน ๆ ครั้ง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง ได้รับการสนับสนุนตามข้อความนั้นน้อยครั้ง

ระดับคะแนน 1 หมายถึง ไม่ได้รับการสนับสนุนตามข้อความนั้นเลย

การแปลผล

คะแนนรวมการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนมีได้ตั้งแต่ 19-95 คะแนน คะแนนรวมที่สูงแสดงว่าได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนสูง ส่วนคะแนนรวมที่ต่ำ แสดงว่าได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนต่ำ

ส่วนที่ 5 แบบวัดภาวะซึมเศร้า Center for Epidemiologic Studies Depression Scale (CES-D) เป็นแบบสอบถามวัดภาวะซึมเศร้า ที่ศูนย์การศึกษาทางระบาดวิทยา ของสถาบันสุขภาพจิตแห่งประเทศสหรัฐอเมริกา ได้สร้างขึ้น โดยเรดคลอฟ แล้วได้มีการนำมาแปลเป็นภาษาไทยโดย รัชชัย วรพงษ์พร, วงเดือน ปันติ และสมพร เจริญชัยศรี (2533) ได้นำแบบสอบถามนี้มาหาค่าความเที่ยงได้เท่ากับ 0.86 มีคุณลักษณะความตรงตามเกณฑ์สัมพัทธ์ และความตรงตามโครงสร้างสูงรวมทั้งมีค่าอำนาจจำแนกที่ดี ซึ่งมีค่าพิสัยของคะแนนเท่ากับ 0-60 มีเกณฑ์การใช้จุดตัดของคะแนนในการจำแนกผู้มีภาวะซึมเศร้าที่ 16 คะแนน และจากการศึกษาของ อุมพร ศรีอสมบัติ และดุสิต ลิขนะพิชิตกุล (2539) ได้ศึกษาเรื่องการใช้ CES-D ในการคัดกรองภาวะซึมเศร้าในวัยรุ่น พบว่ามีจุดตัดของคะแนนภาวะซึมเศร้าที่เหมาะสมกับวัยรุ่นในครอบครัวไทย คือ 22 คะแนนและมีค่าความเที่ยงของเครื่องมือเท่ากับ 0.86 และ โดยทำการทดสอบความเที่ยงด้วยวิธี Cronbach's Coefficient Alpha มีค่าเท่ากับ .86 และสามารถจำแนกกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการวินิจฉัยว่ามีภาวะซึมเศร้าออกจากผู้ที่ไม่มีภาวะซึมเศร้าได้ชัดเจน และมีจุดตัดในการคัดกรองผู้ที่มีภาวะซึมเศร้าที่เหมาะสม คือ ผู้ที่มีคะแนนมากกว่า 22 แสดงว่าอยู่ในกลุ่มที่มีภาวะซึมเศร้า ทดสอบความเที่ยง แต่มีข้อจำกัดคือไม่สามารถแยกได้ว่าภาวะซึมเศร้าที่เกิดขึ้นนั้นเป็นแบบเฉียบพลัน โดยที่ไม่มีการเจ็บป่วยทางจิตอย่างอื่นมาก่อน หรือเป็นภาวะซึมเศร้าที่เกี่ยวข้องกับความผิดปกติทางจิต หรือเป็นผลมาจากการเจ็บป่วยอย่างอื่น เพื่อประเมินอาการซึมเศร้าในกลุ่มประชากรทั่วไป โดยเฉพาะในการสำรวจหาภาวะซึมเศร้าในชุมชน เป็นแบบสอบถามที่กรมสุขภาพจิตจัดทำเป็นการวัดในแง่ของกลุ่มอาการไม่ใช่เพื่อการวินิจฉัยค้นหาโรค มีข้อคำถามทั้งหมด 20 ข้อ ซึ่งประกอบไปด้วยข้อคำถามเชิงบวก 4 ข้อ ได้แก่ 4, 8, 12 และ 16 ที่เหลือเป็นข้อคำถามเชิงลบ เน้นการประเมิน 4 ด้านคือ ความเชื่อที่เกิดจากการรู้คิด อารมณ์ ความรู้สึก พฤติกรรมที่แสดงออก และอาการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย โดยสอบถามในช่วงสัปดาห์ที่ผ่านมา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .76 แต่มีข้อจำกัดคือไม่สามารถแยกได้ว่าภาวะซึมเศร้าที่เกิดขึ้นนั้นเป็นแบบเฉียบพลัน โดยที่ไม่มีการเจ็บป่วยทางจิตอย่างอื่นมาก่อน หรือเป็นภาวะซึมเศร้าที่เกี่ยวข้องกับความผิดปกติทางจิต หรือเป็นผลมาจากการเจ็บป่วยอย่างอื่น

แต่ละคำถามจะประกอบด้วยตัวเลือก 4 ตัวเลือก ซึ่งบอกถึงความรุนแรงของภาวะซึมเศร้าในช่วง 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา คะแนนสำหรับตัวเลือก 4 ตัวเลือก คือ 0, 1, 2 และ 3 ขึ้นกับความรุนแรงของอาการ มีเกณฑ์การให้คะแนนและแปลความหมายดังนี้

ระดับคะแนน 0 หมายถึง ความรู้สึกนั้นเกิดขึ้นน้อยกว่า 1 วัน

ระดับคะแนน 1 หมายถึง ความรู้สึกนั้นเกิดขึ้น 1-2 วัน

ระดับคะแนน 2 หมายถึง ความรู้สึกนั้นเกิดขึ้น 3-4 วัน

ระดับคะแนน 3 หมายถึง ความรู้สึกนั้นเกิดขึ้น 5-7 วัน

คะแนนรายข้อ

ระดับความรู้สึก	ข้อคำถามเชิงบวก	ข้อคำถามเชิงลบ
ไม่เคยเลย	3	0
นาน ๆ ครั้ง	2	1
ค่อนข้างบ่อย	1	2
บ่อยครั้ง	0	3
การแปลผล		

คะแนนรวมมีตั้งแต่ 0-60 คะแนน คะแนนสูงแสดงว่ามีภาวะซึมเศร้าสูงและจุดตัดในการคัดกรองภาวะซึมเศร้าที่เหมาะสม คือ 22 คะแนน โดยกลุ่มตัวอย่างที่มี 22 คะแนนขึ้นไป หมายถึง มีความซึมเศร้า ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มี คะแนนต่ำกว่า 22 คะแนน หมายถึง ไม่มีอาการซึมเศร้า

ส่วนที่ 6 แบบวัดความผาสุกทางจิตวิญญาณ เป็นแบบวัดที่สร้างขึ้นโดย พอลูทเซียน และเอลลิสัน (Paloutzian & Ellison, 1982) แปลเป็นภาษาไทยโดย ธัญญา น้อยเปียง (2545) ซึ่งประกอบด้วยแนวคิดความผาสุกทางจิตวิญญาณ 2 ด้าน คือ ความผาสุกทางจิตวิญญาณ ในด้านสิ่งที่เป็นอยู่ และในด้านความศรัทธายึดมั่นทางศาสนา แบบวัดนี้ผู้วิจัยดัดแปลงและปรับข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับความผาสุกทางศาสนาให้เข้ากับความผาสุกทางศาสนาให้เข้ากับแนวคิดทางพุทธศาสนา เพื่อให้เหมาะสมกับคนไทยที่นับถือศาสนาพุทธ จำนวนข้อคำถามมีทั้งหมด 20 ข้อ ลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า แต่ละข้อคำตอบมีให้เลือก 6 ระดับ ดังนี้

ระดับคะแนน 6 หมายถึง ท่านรู้สึกเช่นเดียวกับข้อความดังกล่าวมากที่สุด

ระดับคะแนน 5 หมายถึง ท่านรู้สึกเช่นเดียวกับข้อความดังกล่าวปานกลาง

ระดับคะแนน 4 หมายถึง ท่านรู้สึกเช่นเดียวกับข้อความดังกล่าว

ระดับคะแนน 3 หมายถึง ท่านไม่รู้สึกเช่นเดียวกับข้อความดังกล่าว

ระดับคะแนน 2 หมายถึง ท่านไม่รู้สึกเช่นเดียวกับข้อความดังกล่าวปานกลาง

ระดับคะแนน 1 หมายถึง ท่านไม่รู้สึกเช่นเดียวกับข้อความดังกล่าวมาก

ในแบบประเมินนี้มีรายข้อคำถามที่มีความหมายในทางลบ (Reverse Item) อยู่ทั้งหมด 9 ข้อ คือ ข้อ 1, 2, 5, 6, 9, 12, 13, 16, และ 18 คำถามเหล่านี้จะได้รับการกลับค่าคะแนนไปในทางตรงข้ามก่อนที่จะนำมารวมคะแนนกับข้ออื่น ๆ ที่เหลือ โดยข้อคำถามในทางลบจะกำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

ระดับคะแนน 1 หมายถึง ท่านรู้สึกเช่นเดียวกับข้อความดังกล่าวมากที่สุด

ระดับคะแนน 2 หมายถึง ท่านรู้สึกเช่นเดียวกับข้อความดังกล่าวปานกลาง

ระดับคะแนน 3 หมายถึง ท่านรู้สึกเช่นเดียวกับข้อความดังกล่าว

ระดับคะแนน 4 หมายถึง ท่านไม่รู้สึกเช่นเดียวกับข้อความดังกล่าวมา

ระดับคะแนน 5 หมายถึง ท่านไม่รู้สึกเช่นเดียวกับข้อความดังกล่าวปานกลาง

ระดับคะแนน 6 หมายถึง ท่านไม่รู้สึกเช่นเดียวกับข้อความดังกล่าวมาก

ช่วงคะแนนตามแบบวัด มีค่าระหว่าง 20-120 คะแนน ซึ่ง พอลูทเซีย และเอลลิสัน

(Paloutzian & Ellison, 1982) ได้แบ่งระดับคะแนนดังนี้

การแปลผลความผาสุกทางจิตวิญญาณโดยรวม

คะแนน 20-40 หมายถึง มีความผาสุกทางจิตวิญญาณในระดับต่ำ

คะแนน 41-99 หมายถึง มีความผาสุกทางจิตวิญญาณในระดับปานกลาง

คะแนน 100-120 หมายถึง มีความผาสุกทางจิตวิญญาณในระดับสูง

การแปลผล ความผาสุกทางจิตวิญญาณเมื่อแยกรายด้าน (ความผาสุกทางจิตวิญญาณในด้านสิ่งที่เป็นอย่างอยู่ และความผาสุกในด้านความศรัทธายึดมั่นทางศาสนา)

คะแนน 10-20 หมายถึง มีความผาสุกทางจิตวิญญาณในระดับต่ำ

คะแนน 21-49 หมายถึง มีความผาสุกทางจิตวิญญาณในระดับปานกลาง

คะแนน 50-60 หมายถึง มีความผาสุกทางจิตวิญญาณในระดับสูง

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามวัดการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว แบบสอบถามวัดการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน และแบบสอบถามวัดความผาสุกทางจิตวิญญาณ ที่ผู้วิจัยดัดแปลงไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 3 ท่าน หลังจากผ่านการ พิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้วผู้วิจัยนำแบบสอบถามปรับปรุงแก้ไขตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ เนื้อหาข้อคำถามตรงกับสิ่งที่ต้องการวัดความชัดเจนของข้อคำถาม ความเหมาะสมด้านภาษา และการเรียงลำดับข้อคำถาม

การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความเชื่อมั่น โดยนำเครื่องมือแบบวัดการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว แบบวัดการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน แบบวัดภาวะซึมเศร้า และแบบวัดความผาสุกทางจิตวิญญาณ ไปทดลองใช้กับประชากรที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ หญิงวัยรุ่นที่ทำแท้งผิดกฎหมายที่มารับการรักษาในหอผู้ป่วยนรีเวชกรรม โรงพยาบาลของรัฐ ในจังหวัดสมุทรปราการจำนวน 6 แห่ง จำนวน 20 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จากนั้นนำค่าคะแนนที่ได้ไปคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยการคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Coefficient Alpha or Cronbrach Coefficient)

โดยได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแต่ละชุดดังนี้

1. แบบสอบถามวัดการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว เท่ากับ .84
2. แบบสอบถามวัดการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน เท่ากับ .86
3. แบบสอบถามวัดภาวะซึมเศร้า เท่ากับ .81
4. แบบสอบถามวัดความผาสุกทางจิตวิญญาณ เท่ากับ .73

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยแนะนำตัวเมื่อพบกับหญิงวัยรุ่นที่ทำแท้งผิดกฎหมายครั้งแรก อธิบายวัตถุประสงค์ในการวิจัยขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูล และชี้แจงให้ทราบถึงสิทธิในการตอบรับหรือปฏิเสธเข้าร่วมวิจัยครั้งนี้ โดยการตอบรับหรือปฏิเสธจะไม่มีผลต่อการรักษาพยาบาล คำตอบหรือข้อมูลทุกอย่างผู้วิจัยจะนำเสนอผลการศึกษาในภาพรวมและนำข้อมูลมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้เท่านั้น ระหว่างการตอบคำถาม หากกลุ่มตัวอย่างไม่พอใจหรือไม่ต้องการตอบคำถาม กลุ่มตัวอย่างสามารถออกจากการวิจัยได้โดยไม่ต้องบอกเหตุผล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัว และขออนุญาตทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลของรัฐ ในจังหวัดสมุทรปราการจำนวน 6 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลสมุทรปราการ โรงพยาบาลบางบ่อ โรงพยาบาลบางพลี โรงพยาบาลบางจาก โรงพยาบาลพระประแดง โรงพยาบาลพระสมุทรเจดีย์สวนพยานนท์ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขออนุญาตเก็บข้อมูล

2. ผู้วิจัยเข้าพบหัวหน้าพยาบาลเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการทำวิจัย
3. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อหัวหน้าหอผู้ป่วยนรีเวชกรรม เพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัย
4. ดำรงรายชื่อนางพยาบาลที่ทำแท้งผิดกฎหมาย ที่มาตรวจรักษาในหอผู้ป่วยนรีเวชกรรม แล้วเลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติที่กำหนด
5. ผู้วิจัยเข้าพบนางพยาบาลที่ทำแท้งผิดกฎหมาย ที่มาตรวจรักษาในหอผู้ป่วยนรีเวชกรรม โรงพยาบาลของรัฐ ในจังหวัดสมุทรปราการจำนวน 6 แห่ง ภายหลังแท้งบุตรซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้เพื่อขอความร่วมมือ ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย พัทธกษสิทธิ์ แล้วอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามจนเข้าใจ แล้วจึงให้ตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วน ซึ่งช่วงนางพยาบาลที่ทำแท้งผิดกฎหมายทำแบบสอบถามผู้วิจัยจะอยู่ด้วยตลอด และเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง
6. เมื่อได้รับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยตรวจสอบความครบถ้วนของคำตอบ
7. นำข้อมูลที่ได้นำไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window Version 11 โดยทำการกำหนดระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 มีขั้นตอนในการวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

1. การดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น จากแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าพิสัย ค่าความถี่ และร้อยละ
2. การทดสอบสมมติฐานใช้สถิติการทดสอบค่าที (t-Test) และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)